PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

KHT, JHT Päivi Rintalan, KHT Markku Leinon ja KPMG Oy Ab:n toiminta Pori Energia Oy:n tilikauden 1.1.-31.12.2016 tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 5.2.2019
Päätöksen diaarinumero: PRH/2433/10000/2018

Asian vireilletulo

KHT, JHT Päivi Rintalan tilintarkastustyöhön kohdistuneessa laaduntarkastuksessa ilmenneiden seikkojen vuoksi PRH:n tilintarkastusvalvonnan laadunvarmistusyksikkö on esittänyt tutkintayksikölle pyynnön tutkia tilintarkastajan toimintaa. Laaduntarkastuksessa tarkastettu toimeksianto, jossa Rintala on toiminut KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana, koskee Pori Energia Oy:n (jäljempänä myös yhtiö) tilintarkastusta 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Tilintarkastusvalvonta on ottanut tutkittavaksi myös samassa toimeksiannossa toisena tilintarkastajana mukana olleen KHT Markku Leinon sekä KPMG Oy Ab:n toiminnan.

Pori Energia Oy:n tilintarkastuskertomuksessa 17.3.2017 ei ole mainintaa konsernitilinpäätöksestä eikä siitä ole annettu lausuntoa, vaikka tilinpäätös sisältää konsernitilinpäätöksen. Tilintarkastajat ovat antaneet uuden korjatun tilintarkastuskertomuksen, jossa ei ole viittausta aikaisempaan tilintarkastuskertomukseen ja joka on päivätty samalle päivälle kuin alkuperäinen tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastajien selvitys

Tilintarkastajat ovat antaneet selvitykset toiminnastaan tilintarkastusvalvonnalle 23.11.2018. Rintalaa on kuultu asiasta myös laaduntarkastuksen yhteydessä.

KHT, JHT Rintala ja KHT Leino ovat kertoneet, että konsernitilinpäätös 31.12.2016 on tilintarkastettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Suoritettu tilintarkastus on dokumentoitu ja siitä on käytettävissä asianmukaiset työpaperit. Tilintarkastuskertomuksesta on jäänyt pois maininta konsernitilinpäätöksestä tahattoman inhimillisen erehdyksen johdosta. Rintala on havainnut tilintarkastuskertomuksen puutteellisuuden toimittaessaan materiaalia tilintarkastusvalvonnalle laadunvalvontaa varten. Rintala ja Leino ovat 4.1.2018 antaneet uuden korjatun tilintarkastuskertomuksen, joka on päivätty alkuperäisen tilintarkastuskertomuksen päivämäärälle 17.3.2017. Heidän mukaansa kysymys on vain annetun tilintarkastuskertomuksen täydennyksestä ja teknisen puutteen korjaamisesta, eikä yhtiön tilinpäätöstä tai tilintarkastuskertomuksen sisältöä ole muutettu.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa KHT, JHT Päivi Rintalalle ja KHT Markku Leinolle kummallekin huomautuksen.

Perustelut

Tilintarkastuslain (TTL) 3 luvun 5 §:n 9 momentin mukaan emoyrityksenä olevan yhteisön tai säätiön, joka laatii konsernitilinpäätöksen, tilintarkastajan on annettava kertomus konsernista noudattaen 1–7 momenttia. Rintala ja Leino ovat huolimattomuudesta jättäneet konsernitilinpäätöstä koskevan lausunnon antamatta tilintarkastuskertomuksessaan.

Tilintarkastajat eivät ole havainneet tilintarkastuskertomuksen virhettä oma-aloitteisesti, vaan heidän antamiensa selvitysten mukaan Rintala on havainnut virheen tammikuussa 2018 toimittaessaan materiaalia laadunvalvontaa varten.

Samaa tilintarkastustoimeksiantoa koskevan uuden tilintarkastuskertomuksen antaminen aikaisemmassa kertomuksessa olevan virheen korjaamiseksi on lähtökohtaisesti oltava sallittua, mutta tällöin hyvän tilintarkastustavan voidaan katsoa edellyttävän, että uudesta tilintarkastuskertomuksesta selkeästi ilmenee yhteys aikaisempaan kertomukseen sekä se, miltä osin ja miksi aikaisempaa kertomusta on muutettu. Rintalan ja Leinon 4.1.2018 antamassa korjatussa tilintarkastuskertomuksessa ei ole mitään viittausta 17.3.2017 annettuun alkuperäiseen tilintarkastuskertomukseen.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että KHT, JHT Rintala ja KHT Leino ovat edellä kuvatulla tavalla menetelleet tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:n edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon TTL 10 luvun 7 §:ssä mainitut seikat. TTL 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Asiassa saadun selvityksen kokonaisarvioinnin perusteella Rintalan ja Leinon menettelyn moitittavuutta ei ole pidettävä niin vakavana, että se edellyttäisi varoituksen antamista. Näin ollen huomautus on heille riittävä seuraamus.

Selvityksen perusteella ei ole tullut esiin seikkoja, jotka osoittaisivat, että KPMG Oy Ab olisi laiminlyönyt valvoa KHT, JHT Rintalan toimintaa tai jättänyt antamatta hänelle riittävät ja asianmukaiset resurssit Pori Energia Oy:n tilintarkastustoimeksiannon suorittamisessa. Tilintarkastusyhteisön osalta ei siten ole aihetta tilintarkastuslain 10 luvussa tarkoitettuun seuraamukseen.

Lainkohdat

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 3 luku 5 §, 4 luku 1 ja 3 §, 7 luku 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Rintalalla, Leinolla ja KPMG Oy Ab:llä on kullakin asianosaisena oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (puheenjohtaja), Jussi Heiskanen (varapuheenjohtaja), Ari Ahti, Antti Fredriksson, Teija Laitinen, Riikka Rannikko, Leena Romppainen, Elina Stråhlman ja Anders Tallberg

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta
Pekka Pajamo
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite Valitusosoitus